Hayvanlar Âlemi ve Canlıların Önemi

Çalışma Kâğıdı · 30 Soru · Kolaydan Zora

Ad Soyad _____ Sınıf / No _____ Tarih _____

KONU ÖZETİ

- **Hayvanlar:** Ökaryot, çok hücreli, heterotrof; besinlerini katı parçalar hâlinde alıp sindirir; çoğu serbest hareket eder ve eşeyli ürer. Notokord bulunup bulunmamasına göre omurgasız ve omurgalı olarak incelenir.
- **Omurgasızlar (hayvan türlerinin yaklaşık %95'i):** Süngerler (en basit, doku ve organ yok), sölenterler (sindirim boşluğu, yakıcı hücreler; hidra, denizanası, mercan), solucanlar (yassı, yuvarlak, halkalı), yumuşakçalar (salyangoz, midye, ahtapot), eklem bacaklılar (böcek, örümcek, akrep, yengeç; en kalabalık grup), derisi dikenliler (denizyıldızı, denizkestanesi).
- **Omurgalılar:** Notokord (embriyoda) ve sırtta içi boş sinir kordonu; kıkırdak/kemik iç iskelet; kapalı dolaşım, hemoglobin alyuvarlarda; temel boşaltım organı böbrek. Beş sınıf: balıklar, amfibiler, sürüngenler, kuşlar, memeliler.
- **Balıklar:** solungaç, değişken vücut sıcaklığı, genellikle dış döllenme. **Amfibiler:** başkalaşım, nemli deri, larvada solungaç, erginde akciğer + deri solunumu. **Sürüngenler:** pullu deri, akciğer, iç döllenme, kabuklu yumurta.
- **Kuşlar:** tüy, gaga, hava keseleri, sabit vücut sıcaklığı, iç döllenme, kabuklu yumurta. **Memeliler:** meme bezleri, kıl, diyafram, ter bezleri, alveol, çekirdeksiz olgun alyuvar, sabit vücut sıcaklığı; keseli ve plasentalı türler.
- **Canlıların önemi:** Bakterilerle insülin, büyüme hormonu, enzim üretimi; atık arıtma, petrol kirliliğinin giderilmesi; protistler üretici (bazıları sıtma gibi hastalık etkeni); mantarlar ayrıştırıcı ve antibiyotik kaynağı; bitkiler oksijen ve besin; hayvanlar tozlaşma ve besin.

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1. Omurgalı hayvanların beş sınıfını yazınız.

2. Aşağıdaki hayvanları **omurgalı** ve **omurgasız** olarak ayırınız.
salyangoz, kertenkele, denizyıldızı, penguen, örümcek, yarasa

3. Eşleştiriniz.
1) Süngerler 2) Sölenterler 3) Eklem bacaklılar 4) Derisi dikenliler
a) Denizkestanesi b) Denizanası c) Akrep ç) Doku ve organları yoktur, sudaki küçük canlıları süzerek beslenir.

4 Aşağıdakilerden hangisi yalnızca memelilere özgü bir özelliktir?

A) Akciğer solunumu yapmak
B) Sabit vücut sıcaklığına sahip olmak
C) İç döllenme görülmesi
D) Yavrularını meme bezlerinden salgılanan sütle beslemek
E) Omurgaya sahip olmak

5 Aşağıdaki ifadelerin doğru (D) ya da yanlış (Y) olduğunu belirtiniz.
(…) Kuşların ağzında diş bulunmaz.
(…) Amfibilerin derisi pullu ve kurudur.
(…) Balıklar değişken vücut sıcaklığına sahiptir.
(…) Eklem bacaklılar hayvanlar âleminin en kalabalık gruplarındandır.

6 Aşağıdaki hayvanlardan hangisi gelişimi sırasında **başkalaşım** geçirir?

A) Kurbağa B) Kertenkele C) Kartal D) Yunus E) Köpek balığı

7 Boşlukları doldurunuz.
a) Omurgalıların embriyosunda bulunan, sırtta yer alan esnek, çubuk şeklindeki yapıya ..... denir.
b) Kuşların akciğerlerine bağlı ..... bulunur.
c) Sölenterlerin en belirgin özelliği ..... hücrelere sahip olmalarıdır.

8 Diyabet hastalığının tedavisinde kullanılan insülin hormonunun büyük miktarlarda üretilmesinde günümüzde hangi canlılardan yararlanılır?

A) Süngerler B) Bakteriler C) Kara yosunları D) Sürüngenler E) Derisi dikenliler

9 Sucul ortamda yaşayan balıklarda dış döllenmenin görülmesi, suya çok sayıda üreme hücresi bırakılmasıyla birlikte düşünüldüğünde nasıl bir avantaj sağlar?

10 Aşağıdakilerden hangisi yumuşakçalar grubundadır?

A) Yengeç B) Denizyıldızı C) Hidra D) Ahtapot E) Toprak solucanı

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 Tabloyu omurgalı sınıflarının vücut sıcaklığına göre doldurunuz (sabit / değişken).

Balıklar	Amfibiler	Sürüngenler	Kuşlar	Memeliler

12 Kuşlar ve sürüngenler için
I. Yumurtaları kabukludur.
II. İç döllenme görülür.
III. Vücut sıcaklıkları sabittir.
ifadelerinden hangileri ortaktır?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

13 Amfibilerin yaşamlarının farklı dönemlerinde farklı solunum yapılarını kullanmasını açıklayınız.

14 Şemadaki basit sınıflandırmaya göre kelebek hangi harfle gösterilen gruba girer?

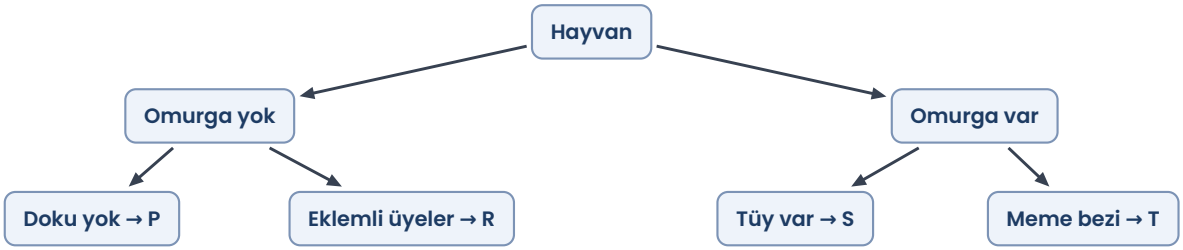

A) R B) P C) S D) T E) Hiçbir gruba giremez

15 Memelilerin bazı türleri suda yaşamaya ya da uçmaya uyum sağlamıştır. Birer örnek veriniz ve bu canlıların neden memeli sayıldığını açıklayınız.

16 Omurgalı hayvanlarla ilgili
I. Kapalı kan dolaşımı görülür.
II. Oksijen taşıyan hemoglobin alyuvarların içinde bulunur.
III. Temel boşaltım organı böbrektir.
ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

17 Protistlerin, mantarların ve bitkilerin ekosistem ya da insan için önemini birer örnekle yazınız.

18 Bir akvaryumda yaşayan bir hayvanın solungaçları, yüzgeçleri ve kıkırdaktan yapılmış iskeleti olduğu belirlenmiştir.
Bu hayvan aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Yunus B) Vatoz C) Ahtapot D) Kurbağa larvası E) Deniz kaplumbağası

19 Kış uykusuna yatan bir memelinin (ör. ayı) sonbaharda neden çok beslendiğini açıklayınız.

20 Aşağıdakilerden hangisi bakterilerin çevre açısından yararlı kullanımına örnektir?

A) Sıtma hastalığına yol açması
B) Gıdaları bozması
C) Solunum yolu enfeksiyonlarına neden olması
D) Denizlerdeki petrol kirliliğinin azaltılması
E) Ayak mantarına yol açması

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 Bir hayvana ait şu bilgiler verilmiştir:
• Vücudu pullarla kaplıdır.
• Akciğer solunumu yapar.
• Vücut sıcaklığı ortam sıcaklığına göre değişir.
• Kabuklu yumurtalar bırakır.
Bu hayvanla ilgili
I. Sürüngenler sınıfındadır.
II. İç döllenme görülür.
III. Yavruları sütle beslenir.
yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

22 Tabloda omurgalı sınıflarına ait bazı özellikler verilmiştir.

Sınıf	Solunum	Vücut sıcaklığı	Döllenme
Balıklar	Solungaç	Değişken	Genellikle dış
Amfibiler	Larvada solungaç, erginde akciğer ve deri	Değişken	Dış
Sürüngenler	Akciğer	Değişken	İç
Kuşlar	Akciğer (hava keseleri)	Sabit	İç
Memeliler	Akciğer (alveollü)	Sabit	İç

a) Hem sucul hem karasal yaşamı bir arada gösteren sınıf hangisidir?
b) İç döllenme görülen ve vücut sıcaklığı değişken olan sınıf hangisidir?
c) Vücut sıcaklığının sabit olması soğuk bölgelerde nasıl bir avantaj sağlar?

23 Bir öğrenci deniz kıyısında bulduğu bir canlının su kanalları ve tüp ayakları olduğunu, yüzeyinin dikenlerle kaplı olduğunu not etmiştir.
Bu canlı için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Derisi dikenliler grubundan bir omurgasızdır.
B) Omurgalı bir balıktır.
C) Bir sölenterdir.
D) Bir eklem bacaklıdır.
E) Bir bitkidir.

24 Süngerler ve sölenterlerle ilgili
I. İkisi de omurgasızdır.
II. Sölenterlerde doku görülürken süngerlerde gerçek doku yoktur.
III. İkisinde de sinir sistemi bulunur.
yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

---

25 Bir bölgeye dışarıdan getirilen bir balık türü hızla çoğalmış ve yerli balık türlerinin sayısı azalmıştır. Bu durum için kullanılan kavram ve olası sonuç hangisinde doğru verilmiştir?

A) Endemik tür – biyolojik çeşitliliğin artması
B) Başkalaşım – yerli türlerin çoğalması
C) Kış uykusu – besin zincirinin güçlenmesi
D) Varyasyon – yeni türlerin oluşması
E) İstilacı tür – biyolojik çeşitliliğin azalması

---

26 Bir bahçede çiçekler bol olmasına rağmen bir yıl hiç arı görülmemiş ve meyve ağaçlarının verimi çok düşmüştür.
a) Arıların azalmasıyla meyve veriminin düşmesi arasındaki ilişkiyi açıklayınız.
b) Arıların korunması için alınabilecek iki önlem yazınız.

---

27 K: Kıkırdak iskeletli, solungaçlı
L: Tüylü, hava keseli
M: Kıllı, diyaframlı
N: Nemli derili, başkalaşım geçiren
Yukarıdaki omurgalılardan hangilerinde iç döllenme **kesinlikle** görülür?

A) K ve L B) L ve M C) M ve N D) K, L ve M E) L, M ve N

---

28 Bir ülkede sıtma vakalarının azalması için yürütülen bir programda, sıtma etkeninin bir protist olduğu ve sivrisinekler aracılığıyla bulaştığı bilgisinden yararlanılmıştır.
Bu programda aşağıdaki önlemlerden hangisi **en etkili** olur?

A) Bakterilere karşı antibiyotik kullanılması
B) Mantar ilaçlarının yaygınlaştırılması
C) Sivrisineklerin üreme alanı olan durgun suların kurutulması
D) Hastaların yalnızca vitamin almasının sağlanması
E) Tüm protistlerin doğadan yok edilmesi

29 Keseli ve plasentalı memelilerle ilgili
I. İkisinde de yavrular sütle beslenir.
II. Keseli memelilerde yavru kısa bir gebelikten sonra doğar ve gelişimini annenin kesesinde tamamlar.
III. Plasentalı memelilerde yavru ile anne arasında besin ve atık geçişi plasenta ile sağlanır.
ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

30 Bir öğrenci "Balina suda yaşadığı ve yüzgeçlere benzer üyeleri olduğu için balıktır." diyor.
a) Bu görüşü değerlendiriniz.
b) Balinanın memeli olduğunu gösteren üç özellik yazınız.

Takıldığın soruyu işaretle, konu özetine tekrar göz at. Başarılar!
Diğer konuların çalışma kâğıtları ve deneme sınavları: **maarifpdf.com.tr**